

[Chr. Søgaard.]

Øvelsesskolens Værdi, vilde betyde en Forhøjelse paa 29 000 Kr. Det er slet ikke sikkert. Det ærede Medlem synes ikke at vide, at der paa Finansloven findes et Tilskud paa 65 000 Kr. til Øvelsesskolerne. Naar man nu giver 29 000 Kr. til Øvelsesskolernes Bygning, vil det efter min Opfattelse sige, at en Del af Tilskuddet til Øvelsesskolerne lovfæstes. Hvor meget derudover Rigsdagen fremtidig vil yde til Øvelsesskolerne, bliver Rigsdagens Sag. Det staar den frit overfor. Og derfor kan man ikke sige, at der her er Tale om en Forøgelse paa 29 000 Kr.

Lige saa uheldig synes jeg det ærede Medlem var med sin Bemærkning — den højtærede Minister har allerede været inde herpaa — om, at Forrentningen af Inventar og Samlinger vil beløbe sig til 22 000 Kr. Inventar og Samlinger er i de Beretninger, vi har modtaget, opgjort til 441 000 Kr., og 2½ pCt. heraf er jo kun 11 000 Kr.; der foreligger altsaa nogen Forhøjelse paa dette Punkt. Men saa maa man ogsaa huske paa, at Udvalget foreslaar, at den i Lovforslaget hjemlede Ret til Pension skal udgaa. Og dernæst vil jo ogsaa den af Udvalget foreslaaede nye Bestemmelse om Kontrol af Salgssummens Størrelse, naar et understøttet Seminarium sælges, betyde en Forringelse af Privatseminariernes Stilling, idet, hvis dette Ændringsforslag vedtages, intet understøttet Seminarium vil kunne sælges, uden at et Udvalg kontrollerer Købesummens Størrelse og Vilkaarene for Handelen i det hele.

Det forekommer mig overhovedet mærkværdigt, at det ærede Medlem vilde kritisere den lille Stigning, her er Tale om. Thi det, som det ærede Medlem ønsker med Hensyn til vore Seminarier, vilde i økonomisk Henseende betyde langt mere end den her foreslaaede Ordning. Det ærede Medlems Seminariumsideal er, at vi udelukkende skal have Statsseminarier, og at de private Seminariers Eksistens skal umuliggøres. Vi kan jo endnu huske det Forslag, som kom under den socialdemokratiske Regering, et Forslag, der gik ud paa, at Statstilskuddet til de private Seminarier i Løbet af 5 Aar skulde nedsettes fra $\frac{2}{3}$ til $\frac{1}{3}$ af Udgifterne; og hvis dette Lovforslag var blevet gennemført — det blev ikke gennemført, den daværende Regering mægtede ikke at gennemføre det — vilde det have betydet, at de private Seminariers Eksistens var blevet fuldstændig umuliggjort.

Det ærede Medlem ønsker, at alle de Lærere, vi har Brug for her i Landet om Aaret, skulde uddannes paa Statsseminarierne. Og, som jeg har paavist ved første Behandling, hvis de 600, der i Aar er udgaaet fra vore Seminarier med Eksamen, skulde være uddannede udelukkende paa Statsseminarierne med de samme Omkostninger for hver som de Omkostninger, der har været for hver af de godt 200, der er uddannet paa Statsseminarierne, saa vilde dette have betydet en forøget Udgift for Staten paa 1 Mill. Kr. for et Aar. Denne Forhøjelse, som vilde blive Resultatet af en Gennemførelse af det ærede Medlems Ideal paa dette Punkt, vilde være en ganske anderledes klækkelig Forhøjelse end den, der kan være Tale om ved den her til Behandling foreliggende Ordning.

Det ærede Medlem læste op af Seminarernes Regnskaber. Jeg synes nu ikke, at dette har saa overdreven stor Interesse. Det har meget mere Interesse at se, at man ved Privatseminarierne har faaet uddannet Lærere for omtrent den halve Bekostning af den, der gælder for Uddannelsen paa Statsseminarierne; og de paa Privatseminarierne uddannede Lærere har faaet en mindst lige saa god Uddannelse og mindst lige saa gode Eksaminer som de paa Statsseminarierne uddannede. Og dernæst er der jo den samme Kontrol med Privatseminarierne som med Statsseminarierne, idet Statens Konsulent for Skolesager har Kontrol med Privatseminarierne.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om selvejende Seminarier mente det ærede Medlem, at han havde vundet en stor Sejr ved at opløse noget af den store Skolekommissionens Betænkning vedrørende et Forslag, som en Del Medlemmer af Kommissionen havde stillet. Det er ganske rigtigt, at man den Gang stillede dette Forslag. Men det ærede Medlem har ikke undersøgt, hvad Hovedgrunden var til, at vi den Gang stillede dette Forslag. Som anført i Bemærkningerne til Forslaget stillede vi det bl. a. for at forhindre, at Statstilskuddet til de private Seminarier skulde blive kapitaliseret. Men dette vil jo imidlertid blive forhindret ved den nu her af Udvalget foreslaaede nye Paragraf om Kontrol ved Salg af Seminarier. Og da man saaledes paa anden Maade forhindrer denne Kapitalisering, er der ingen Anledning til af Hensyn til Forhindring af Kapitaliseringen bestemt at kræve, at Seminarierne skal være selvejende.

Jeg skal indrømme, at det er en meget heldig Form for et Privatseminariums Drift,